

Zadeva: Zapisnik 32. redne seje NSVS in PS SINTEZE-KCD

32. redna seja Nacionalnega sveta za demokratično spremembo volilnega sistema in Programskega sveta Sinteza-KCD je potekala v torek, 25. oktobra 2022, med 17. in 18.30 uro, preko elektronskih medijev, po naslednjem dnevnem redu:

1. Razgovor po volitvah predsednika Republike;
2. Sporazum o sodelovanju v projektu GL;
3. Aktivnosti v okviru projekta »Nov volilni sistem (NVS);
4. Ostale tekoče aktivnosti (Ukrajina, Peticije);
5. Razno.

Ad 1) o volitvah predsednika RS:

V široki razpravi je bilo poudarjeno, da so rezultati prvega kroga volitev bolj ali manj pričakovani, zlasti, kar zadeva razvrstitev kandidat in kandidatov, manjše presenečenje je le relativno velika razlika med rezultati prvih treh kandidatov. Ob tem je bilo posebej poudarjeno:

- Rezultati kažejo na nezaupanje volivcev do strankarskih kandidatov;
- Volilna kampanja za M. Brgleza je bila slabo organizirana, začela se je prepozno, bremenili so jo začetni spori oz. odstopi, medijska pokritost je bila veliko slabša kot za prva dva kandidata, itd. Če je Gibanje Svoboda računalo na politični kapital iz državno-zborskih volitev, se je uštelo, kar naj bi bil resen opomin za drugi del kampanje;
- Kandidat Logar je nenavadno veliko volivcev prepričal, da ni niti Janšev niti kandidat SDS, čeprav plačuje članarino in ima v SDS visoke funkcije. Poizkus te prevare bo v drugem krogu še intenzivnejši.

Vse to opozarja, da zmaga kandidatke leve sredine v drugem krogu ni sama po sebi zagotovljena. Poleg omenjenih elementov jo lahko ogrozi tudi nizka udeležba volivcev na volitvah in močno angažiranje RKC v korist (skrajne) desnice, zlasti po vidnem neuspehu kandidata NSI.

Treba je razmisliti, ali na to opozoriti pristojne za drugi del volilne kampanje.

Ad 2) Sporazum o sodelovanju v projektu GL;

Širša razprava je pokazala, da predlog Sporazuma o sodelovanju v projektu GL, ki nam ga je poslala operativa GL v podpis, ni primeren za podpis. V njem je jasno vidno dvo-nivojsko članstvo (štiri projektne partnerice, ki edine dobijo tekst podpisanega Sporazuma – glej 22. člen, itd.) in ostali pridruženi partnerji, ki so s prvimi izenačeni zgolj v 17. členu, ki jim določa obveznost, da manjkajoči znesek sredstev za pokritje stroškov in obveznosti pokrijejo v enakih deležih.

Očitno je, da avtorji teksta niso uspeli razčistiti koncepta Sporazuma: ali je to predvsem oz. zgolj medsebojni sporazum štirih članic pobudnic, ali pa je to sporazum številnih družbeno-civilnih organizacij, s katerim se te povezujejo v gibanje po načelu enakosti in »prispevanja po svojih močeh«.

Zato je bil sprejet sklep, da se Sporazuma ne podpiše, da se o tem obvesti GL (Pintar) in obenem poudari, da smo za sodelovanje z GL na projektni podlagi.

Ad 3) Aktivnosti v okviru projekta »Nov volilni sistem (SVS);

Aktivnosti v zvezi z volitvami predsednika Republike so potisnile rahlo v ozadje vprašanja o spremembi volilne zakonodaje. Vendar nismo spregledali, da je vlada seznam tistih vprašanj, za katere potrebuje dvotretjinsko večino (sprememba ustave, volilni sistem) oblikovala po načelu »najprej tisto, za kar je tako soglasje že realno«. To seveda pomeni, da bo hotela svojo obvezo o spremembi volilnega sistema pokriti zgolj z uvedbo relativnega prednostnega glasu in posledično ukinitve okrajev.

V razpravi smo ocenili, da je uvedba relativnega prednostnega glasu sicer pol koraka v pravo smer, nasprotno pa enostavna ukinitve volilnih okrajev odpira vrsto nedorečenih vprašanj in utemeljenih tehničnih pomislekov. Relativni prednostni glas še vedno dopušča strankam vrsto možnosti za manipulacije in **ne pripušča državljanov k razpravam o oblikovanju kandidatnih list, volivcem pa ne omogoča odločilnega vpliva na izvolitev poslank in poslancev.**

Temeljita razprava je pokazala, da je potrebno:

- pripraviti pismo za PV in zahtevati pogovor (Pintar, Svetlik);
- razmisliti o tiskovni konferenci (Bohinc, Pintar, Ribičič);
- dogovoriti se za uvrstitev vprašanja o spremembi volilnega sistema v eno naslednjih javnih anket (C. Ribičič);
- razmisliti o ponovnem obisku strank in jih spomniti na stališča njihovih predsednikov in predsednic v času njihove volilne kampanje;
- aktivirati medije (V. Pogorevčnik, A. Cetinski, Tjaša Zorc in ostali).

Ad 4) Ostale tekoče aktivnosti (Ukrajina, Peticije);

4.1. Razprava o problematiki absolutnega enoumja, ki je zajelo slovensko politiko glede vojne v Ukrajini in vzrokov zanje, ter o popolni blokadi (cenzuri) drugačnih mišljenj v medijih, še vedno sili v razmislek, da v okviru naše spletne strani odpremo »okno« za drugačne poglede. Sprejet je bil dogovor, da tehnično tako rešitev pripravi Marc, vsebinsko pa vlogo urednikovanja te strani prevzame Cetinski.

4.2. R. Bohinc je pojasnil, kako in zakaj je nastalo več Peticij o RTV. Zanimiva razprava o vsebini in razlikah je rezultirala v dogovor, da tako NSVS kot SINTEZA-KCD podpreta obe peticiji, podpora s strani posameznikov pa je prepuščena njihovi odločitvi.

Ad 5) Razno

Pod tč. Razno ni bilo razprave, ker je zmanjkalo časa na elektronskem mediju.

Zapisnik pripravil: Emil Milan Pintar